

Bakgrunn for vedtak

Skråvadalen kraftverk

Bindal kommune i Nordland fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Hywer AS
Referanse	202005163-29
Dato	08.04.2025
Ansvarlig	Carsten Stig Jensen
Saksbehandler	Kjersti Sternang Kvie

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Sammendrag

Hva søker Hywer AS om?

Hywer AS søker om å utnytte et fall på 123 meter i Skrovadalselva, fra inntak på kote 132 ned til kraftstasjon på kote 9. Vannveien er planlagt som 580 m nedgravd rørgate. Middelvannføringen er beregnet til 2,14 m³/s og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 4,13 m³/s. Omsøkt minstevannføring tilsvarer de sesongmessige 5-persentilene (366 l/s sommer og 100 l/s vinter). Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,5 MW, noe som vil gi en årsproduksjon på 13,4 GWh i et gjennomsnittså.

Hva mener høringspartene om tiltaket?

Bindal kommune tilrår at det gis konsesjon for utbygging av Skråvadalen kraftverk under forutsetning av at de avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden gjennomføres. **Statsforvalteren i Nordland, Nordland fylkeskommune og Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt** mener konsekvensene for reindriftsnæringen er for dårlig opplyst til at et vedtak kan fattes. **Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)** ber blant annet om at søknaden beskriver tiltakets påvirkning på grusressursene og om det skal gjøres uttak av faste masser eller løsmasser.

Etter høring og befaring stilte NVE krav om tilleggsutredning av tiltakets konsekvenser for Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. De reindriftsfaglige høringspartene fikk anledning til å kommentere utredningen. **Statsforvalteren i Nordland, Nordland fylkeskommune og Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt** fraråder at det gis konsesjon da det er en risiko for at tiltaket kan bidra til å øke den samlede belastningen for Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. Det vises blant annet til at reinbeitedistriktets beiteressurser er under sterkt press, samt at produksjonsparametere som lav kalveslaktefaktor og et noe redusert reintall over tid, indikerer at den regionale bæreevnen er utfordret.

Hva gir NVE avslag til?

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) avslår søknaden til Hywer AS om tillatelse til å bygge Skråvadalen kraftverk.

Hvorfor gir NVE avslag?

NVE mener at en utbygging av kraftverket vil ha ulemper for reindriften i et reinbeitedistrikt som allerede opplever en stor samlet belastning. Influensområdet der kraftverket er planlagt, har svært stor verdi for reindrift med kalvingsland, trekkleier, funksjon som årstidsbeite vinter, vår og sommer, inkludert luftingsområder. Selv om utbyggingen trolig ikke vil føre til store arealbeslag, mener NVE at både anleggs- og driftsfasen vil føre til forstyrrelser og dermed unnvikelseeffekter. Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt opplever allerede tap av andre viktige beiteområder som følge av utbygging, og bæreevnen til distriktet er presset. NVE mener derfor det er viktig å ta hensyn til påvirkningen en utbygging av Skråvadalen kraftverk vil ha på den samlede belastningen i reinbeitedistriktet, og særlig inn i områder med særverdi slik som kalvingsland og sentrale luftingsområder. NVE legger stor vekt på forholdet til reindrift. NVE legger samtidig til grunn at en utbygging vil kreve mye sprenging og legger noe vekt på de negative konsekvensene en utbygging vil ha for landskapet i et område som i stor grad er urørt. Etter NVE sitt syn er fordelene ved en produksjon på ca. 13,4 GWh/år fornybar energi mindre enn de ulempene tiltaket vil medføre.

Innhold

SAMMENDRAG	1
SØKNAD	3
HØRING	7
KUNNSKAPSGRUNNLAGET	18
NVES VURDERING	19
OPPSUMMERING.....	27
NVES KONKLUSJON.....	28
VEDLEGG.....	29

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra NGK Utbygging AS (senere overdratt til Hywer AS), datert 27.1.2022:

«NGK Utbygging AS søker om å utnytte vannfallet i Skråvadalselva i Bindal kommune, Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

Å bygge Skråvadalen kraftverk med tilhørende anlegg som beskrevet i søknaden.»

Hoveddata for Skråvadalen kraftverk

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	23,9
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	67,6
Spesifikk avrenning	l/(s · km ²)	89,7
Middelvannføring	l/s	2140
Alminnelig lavvannføring	l/s	130
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	366
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	100
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	132
Avløp	moh.	9
Lengde på berørt elvestrekning	m	560
Brutto fallhøyde	m	123
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,43
Slukeevne, maks	l/s	4130
Minste driftsvannføring	l/s	200
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	366
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	100
Tilløpsrør, diameter	mm	1400
Tilløpsrør, lengde	m	580
Installert effekt, maks	MW	4,5
Brukstid	timer	2977
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	5,6
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	7,8
Produksjon, årlig middel	GWh	13,4
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad [2020]	mill.kr	55,5
Utbyggingspris [2020]	kr/kWh	4,14

Elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	4,7
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	5,0
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING

(kraftledninger/kabler)

Lengde	M	1130
Nominell spenning	kV	22
Tilknytningsløsning		Jordkabel

Om søker

Hywer AS, org. nr. 847 531 932, er en av landets største småkraftaktører og har siden 2004 bygget, driftet og levert utstyr til småkraftverk i Norge. Hywer AS har rolle som både byggherre og totalentreprenør for nybygg og rehabilitering av vannkraft, og leverer alt fra komponenter til totale systemløsninger for småkraft. I 2022 overtok Hywer AS mesteparten av virksomheten til NGK Utbygging AS, inkludert prosjektet Skråvadalen kraftverk.

Beskrivelse av området

Det planlagte tiltaket ligger i Bindal kommune i Nordland fylke. Nedbørsområdet til kraftverket er fordelt på to daler, Skråvadalen og Kvitdalen som samløper til Skråvadalen et stykke oppstrøms det planlagte inntaket. Dalene er typiske U-daler, med bratte fjellsider. Nedbørsfeltet har høyder fra 1002 moh. (Kalklavitinden) til 132 moh. Det er også noen mindre vann i øvre del av nedbørsfeltet. Nedbørsfeltet grenser i østlig retning mot Åbjøravassdraget.

Skrovaldalselva er en elv som renner i terrasser, med noen bratte stryk/fosser før det jevner seg ut. Dette er gjentakende ned til planlagte inntak. Herifra er det jevne stryk/fosser i en trang kløft. Ca. 200 m oppstrøms utløpet i havet er det større sammenhengende fosseparti, som forhindrer fisk å vandre opp i elva. Inntaksområdet er planlagt i utløpet av et roligere område i elva, kalt Agnettjønnna.

Skrovaldalselva er forbygget fra utløp i fjorden og ca. 160 meter opp. Her er det fylt opp på elvesiden og lagt til store steiner, sannsynligvis for å forhindre elva i å ta nye løp. Forbyggingen går noe oppstrøms planlagt kraftstasjonsplassering. Videre er Skrovaldalselva uberørt opp til planlagt inntak. Parallelt med elva er det anlagt en 132 kV kraftlinje som krysser Agnettjønnna noe oppstrøms planlagt inntak.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt plassert på kote 132, med inntaksdam utført i betong og med en maksimal høyde på 2 m og lengde på ca. 18 m. Vannspeilet vil bli liggende på samme nivå som eksisterende vannspeil i Agnettjønnna og dam blir plassert i elveløp der elva ut fra Agnettjønnna får et markert fall.

En inntakskonstruksjon utstyrt med varegrind, bjelkestengsel, inntakskonius og inntaksluke eller inntaksventil er planlagt bygd på sørsiden av elva med overgang til nedgravd rørgate. Inntaket er planlagt utstyrt med stengeanordning, kamera, samt ventil og rør for slipp av minstevannføring. Minstevannføring vil bli logget ved hjelp av ultralydsensorer og videre overført og lagret i kraftverkets styringssystem.

Vannvei

Det er planlagt en ca. 580 m lang nedgravd rørgate hele veien frem til stasjon. Terrenget beskrives som flatt i begynnelsen før det blir brattere nedover lia. Søker vil begrense anleggsbredden så mye som mulig, men det vil i praksis bli en anleggsvei langs rørtraseen i anleggsperioden. Det er estimert en bredde på om lag 15 m i øvre del, mens det i nedre del er såpass bratt at søker antar at de må palle seg inn, eller bruke spesielle gravemaskiner for bratte skråninger. Søker tar høyde for at bredden blir 25 m, men eksakt fastsetting vil bli gjort i detaljplanen. Rørtyper er ikke avklart, men søker mener både glassfiberrør (GRP), duktile støpejernsrør og stålrør kan være aktuelle rørtyper. Rørgaten er planlagt nedgravd og med en diameter på 1400 mm. Søker påregner at deler av traseen består av fjell og at det dermed må sprenges. Toppmasser vil bli avdekket tidlig og spart på for tildekking av traseen etter endt utbygging.

Kraftstasjon

Kraftstasjon er planlagt liggende i dagen på ca. kote 9 og med et areal på ca. 70 m². Utløpet vil føres tilbake i Skrovdalselva igjennom en kort utløpskanal eller nedgravd rør. Det er planlagt en enkel stasjon bestående av en peltonturbin på 4,5 MW med en tilhørende generator på ca. 4,7 MVA. Generator vil bygges med en spenning på 6,6 kV. Det vil bli installert to transformatorer, en på ca. 5,0 MVA omsetningsforhold 6,6/22 kV, og en på 50 KVA med omsetning 0,4/22 kV for å forsyne kraftstasjonen med 400 V spenning. Søker beregner et arealbehov her på ca. 1 daa i byggeperioden og 0,15 daa permanent. Permanent arealbehov vil bestå av en stasjonsbygning (ca. 70 m²) samt opparbeidet snuplass utenfor.

Nettilknytning

Det er planlagt en nedgravd jordkabel fra kraftverket som vil følge eksisterende vei frem til dagbygg utenfor Kolsvik kraftverk. Hywer AS har dialog med anleggseier som bekrefter at det er kapasitet i Kolsvik til å ta imot den nye effekten mot noen mindre oppgraderinger. Det vil bli omsøkt anleggskonsesjon på elektriske anlegg ved en innvilget vassdragskonsesjon.

Veier

Eksisterende vei til avløpet til Kolsvik kraftverk er planlagt oppgradert der det er nødvendig, så den tåler trafikken som kreves i byggeperioden. Det vil bli en avstikker opp til stasjonsbygningen med en mindre oppstillingsplass/snuplass. Veiene er planlagt med enkel standard som gjør at man kan komme frem med semitrailer og betongbil.

Det er planlagt en ny vei til inntaket med lengde på ca. 800 m. Veistandarden vil bli enkel; utgangspunktet er landbruksvei klasse 7, med veibredde på ca. 3-3,5 m, men med lokale tilpasninger til hva som er praktisk mulig. Søker antar at veien vil bli dimensjonert for å kunne kjøre betongbil opp i byggetiden. Den siste delen inn til inntaket beskrives som nokså sidebratt, så her må rør legges i anleggsveibanen. Anleggsveien er planlagt som en midlertidig anleggsvei som vil bli tilbakeført til opprinnelig terreng. Den eksakte utførelsen av veien må ifølge søker prosjekteres i noe mer detalj og vil bli utført i forbindelse med detaljplanleggingen ved eventuell

konsesjon. Ifølge søker kan det bli aktuelt å benytte helikopter til anleggs- og driftsfasen dersom det ikke er mulig eller hensiktsmessig med annen tilkomst.

Massetak og deponi

Søker forventer at utbyggingen vil ha tilnærmet massebalanse og at behov for deponering av masser i hovedsak løses innenfor anleggsområdet, med unntak av pukk som sannsynligvis må tilbringes med båt. Det forventes at det vil bli behov for noe midlertidig masseuttak ved kraftstasjonen for å etablere kraftstasjonstomt med tilhørende areal, samt for å ha masser til bygging av vei til kraftstasjonen.

Overskuddsmasser i veitrasé vil kunne transporteres ned til masseuttak for tilbakeføring av terrenget i etterkant, til tilnærmet lik tilstand som før uttaket. Veien til utløpet av Kolsvik kraftverk er planlagt brukt som transportvei fra strandområdet. I strandområdet ved utløpet av Skrovadalselva vil det ifølge søker bli behov for å avdekke et midlertidig område inne på land, der vegetasjon må fjernes for mellomlagring av pukkmasser som vil ankomme med båt. Dette området er planlagt tilbakeført til opprinnelig terreng med topplag lagt tilbake for naturlig revegetering etter endt anleggsperiode.

Arealbruk

Søker har fremlagt følgende tabell over forventet arealbruk:

Inngrep	Midlertidig arealbehov (daa)	Permanent arealbehov (daa)	Ev. merknader
Inntaksområde	0,2	0,1	
Rørgate (vannvei)	13	2	Vil kreve bred trase i den bratte delen, og smal trase i topp (sidebratt)
Veier	3,5	3	Noe smalere når vegetasjon gror til
Kraftstasjonsområde	1,0	0,15	
Massetak/deponi	1,0	0	«pukklogen» i Figur 18.
Nettilknytning	0,5	0,5	

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Området som berøres av kraftverksutbyggingen er i gjeldende kommuneplan (arealdelen) definert som LNF-område (landbruks-, natur- og friluftsområde). Det vil bli søkt dispensasjon fra arealbruksplanen hvis prosjektet innvilges konsesjon.

Vannforskriften

Vassdraget ligger i vannregion Nordland i vannområdet Bindalsfjorden. Ifølge vann-nett.no er vannforekomsten Skrovadalselva naturlig, med god økologisk tilstand.

Regional plan om vannkraft i Nordland

Nordland fylkeskommune vedtok «Regional plan om vannkraft i Nordland» (Vannkraftplanen) i 2021. Vannkraftplanen er en revidert utgave av «Regional plan om små vannkraftverk i Nordland». Planen gir grunnlag for en helhetlig behandling av vannkraftsaker og inneholder retningslinjer som beskriver hvilken type vannkraft som er ønsket og hvilke verdier fylket prioriterer å verne om.

Det presiseres i planen at «Man skal være restriktiv til tiltak som forringer eller forhindrer oppnåelse av miljømål fastsatt i Regional plan for vannforvaltning i Nordland og Jan Mayen vannregion». Planen inneholder også retningslinjer knyttet til reindrift, blant annet «Innenfor reindriftenes kalvingsområder skal det ikke tillates utbygginger som kan virke forstyrrende på kalvingsaktivitet.», samt «Det skal ikke tillates utbygginger som i vesentlig grad bidrar negativt til den samlede belastningen for reindrifta».

Høring

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. De innkomne høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

NVE var på befaring i området den 28.09.2022 sammen med representanter for søkeren, kommunen, fylkeskommunen, Statsforvalteren, reinbeitedistriktet og grunneiere.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Bindal kommune uttalte følgende i brev til NVE den 7.3.2022:

«(...) På grunn av den korte høringsfristen har det ikke vært mulig å få behandlet høringen i kommunestyret. I medhold av kommunelovens § 11-8 og Bindal kommunes delegeringsreglement vedtatt i kommunestyrets sak 4/21, gis ordfører myndighet til å fatte vedtak i hastesaker.

På bakgrunn av dette gis følgende uttalelse til søknad om bygging av Skråvadalen kraftverket.

1. Bindal kommune mener at foreliggende konsesjonssøknad med konsekvensutredning gir et godt grunnlag for vurdering av de virkninger utbygging av Skråvadalen kraftverk med tilhørende anlegg vil medføre, samt tilstrekkelig grunnlag for å ta stilling til om konsesjon skal gis.

2. Bindal kommune tilrår at det gis konsesjon for utbygging av Skråvadalen kraftverk med tilhørende anlegg under forutsetning av at de avbøtende tiltak som er foreslått i søknaden gjennomføres.

(...)

Allmenne interesser blir i liten grad berørt av tiltaket da det ligger utilgjengelig til ved Kolsvikbugen i Tosenfjorden. Det er ingen fastboende i området, og eneste adkomst er via båt til Kolsvik kai. Kolsvik kraftverk og Grytendal kraftverk ligger i samme område. Det er ikke

registrerte kulturminner i området. I søknaden opplyses det at utbyggingsområdet i sin helhet ligger utenfor reinbeiteområder. Dette stemmer ikke med det som er registrert i Nordlandsatlas. Der er det registrert at mesteparten av utbyggingsområdet er sommerbeite i lavereliggende områder. Kraftstasjonen og nederste del av rørgata ligger i område med vårbeite for tidlig kalving, mens øverste del av rørgata og inntaket ligger i et område med vårbeite for okse og simle. Søknaden er sendt på høring til reinbeitedistriktet, og de vil nok gjøre en vurdering av tiltakets virkning på reindriften i området, men det gjøres oppmerksom på at de har interesser i området. (...)»

Statsforvalteren i Nordland uttalte følgende i brev til NVE den 28.3.2022:

«(...)

Biologisk mangfold

Statsforvalteren registrerer at naturtypevurderingene i området er gjort ut fra DN håndbok nr. 13. I den forbindelse er det i Ecofacts rapport 722 s. 18 uttalt at «Langs elva finnes det nakne flompåvirkede berg. Etter DN Håndbok 13 kan disse klassifiseres til «fosseberg» og av delnaturtypen 2) intermediært fosseberg», men at denne ikke er utfigurert fordi «Arealene er små og det ble ikke gjort funn av arktiske/alpine arter på disse bergene (...)».

Det er ikke opplyst om størrelsen på dette arealet. Statsforvalteren påpeker at innstegsverdien for naturtypeavgrensningen hva gjelder størrelse er noe ulik utformet i DN håndbok 13 og kartleggingsinstruksen for NiN2. Etter håndbok 13 under «Fossesprøytsone E05» vil intakte utforminger av en viss størrelse måtte avgrensnes som viktige, mens minsteareal for utfigurering er konkret satt til 250 m² for fosseberg i NiN-systemet. Det bør avklares om den skjønnsmessige begrunnelsen om ikke å utfigurere naturtypen etter håndbok 13, gjør seg gjeldende også for ikke å foreta avgrensning etter kartleggingsinstruksen ut fra gjeldende minstearealkrav. Dette er spesielt viktig å få klarhet i ettersom fosseberg er kategorisert som sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2018.

Reindrift

Reindrift er en arealkrevende næring. For å kunne drive, har reinbeitedistriktet behov for alle årstidsbeiter, områder der reinen får ro for kalving, områder der reinen samles når det er brunst osv.

Søknaden er svært tynn når det gjelder reindrift. Dette er beskrevet: «Prosjektet ligger innenfor grensene for Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. Ca. 100 m fra inntaket er det inntegnet en linje i kart som definerer grensen på beitehagen». I tillegg er det kart som viser oppsamlingsområder.

Innledningsvis vil vi peke på at oppsamlingsområder og beitehager er to forskjellige ting, og det er direkte feil å si at inntaket ligger ca 100 meter fra «en linje i kart som definerer grensen på beitehagen». Det er ingen beskrivelse av hvilke årstidsbeiter utbyggingen berører eller hvordan utbyggingen vil påvirke reindriften. Det er heller ingen vurdering av sumvirkningene for reindriften eller forslag til avbøtende tiltak.

Det er påvist en direkte sammenheng mellom graden av inngrep i et reinbeitedistrikt og kalveoverlevelse. Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt er et distrikt som er sterkt påvirket av inngrep i form av vann- og vindkraftutbygging, veier, gruvedrift og mineraluttak, landbruk mm. Dette gjør at de gjenværende områdene blir svært viktige. Skråvadalen utgjør et dalføre

uten særlige inngrep, som det er viktig å bevare med tanke på reindrift. En vei opp til Agnetjønna vil gjøre dalen mer tilgjengelig og øke aktiviteten inn her, noe som er uheldig. På bakgrunn av dette er det svært viktig at det gis en beskrivelse av de samlede virkningene av alle inngrep i området.

På bakgrunn av dette vil vi si at søknaden ikke gir noe grunnlag for å kunne komme med en uttalelse. Etter vår vurdering er det tvilsomt om den kan danne grunnlag for vedtak. Statsforvalteren viser i denne sammenheng til forvaltningslovens § 17 som sier at forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Bestemmelsen forankrer kravene som stilles til forsvarlig saksbehandling. Om det likevel fattes et vedtak, vil det kunne være ugyldig på bakgrunn av manglende kunnskapsgrunnlag. Vi ber derfor om at søknaden kompletteres med skikkelige beskrivelser og vurderinger, og at den sendes på høring med ny frist. Vi minner også om at det er konsultasjonsplikt i samiske saker.

Statsforvalteren er myndighet og har kompetanse på reindrift, og det er naturlig at vi vurderer om søknader er gode nok. Når søknader er så tynne som dette, bør det imidlertid fanges opp før vi kommer med vår uttalelse. Vi ber NVE om å påse at fremtidige søknader er mer komplette enn dette før de sendes på høring.»

Nordland fylkeskommune uttalte følgende i brev til NVE den 10.5.2022:

«Sammendrag

Fylkesrådet viser til søknad fra Norsk Grønnkraft om konsesjon til bygging av Skråvadalen vannkraftverk i Bindal kommune. Fylkesrådet mener at konsekvensene for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold er for dårlig opplyst til at det kan gis konsesjon på nåværende tidspunkt. Fylkesrådet mener at disse forholdene må avklares før det kan fattes vedtak i saken. Dersom NVE likevel velger å gi konsesjon mener fylkesrådet at det må sikres at utbyggingen ikke medfører urimelige konsekvenser for reindriftsnæringen, grusressurser og naturmangfold. Fylkesrådet ber om at avbøtende tiltak foreslått i konsesjonssøknaden og krav om minstevannføring hele året tas inn i eventuelle konsesjonsvilkår. (...)»

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) uttalte følgende i brev til NVE den 24.3.2022:

«(...) Anleggsområdet berører undersøkelsesretten Kolsvik 8 tildelt Norra Metals 2 AS. DMF ber om at tiltakshaver informerer rettighetshaver om det omsøkte tiltaket. Undersøkelsesretter framgår av vårt kartinnsyn.

Masseuttak

En mineralressurs er en ikke-fornybar naturressurs som kun kan tas ut der den naturlig forekommer. Det er viktig at ressursene utnyttes best mulig, det vil si både i volum og kvalitet. DMF kan ikke se ut fra søknadsdokumentene nøyaktig hvor masseuttaket er tenkt plassert, men det er beskrevet at den skal ligge ved kraftstasjonen. Anleggsområdet omfatter grusforekomsten Kollsvikbøgen i ressursdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU). DMF ber om at søknaden beskriver tiltakets påvirkning på grusressursene og om det skal gjøres uttak av faste masser eller løsmasser. Dersom det skal gjøres uttak av fast fjell under grusressursen, oppfordrer DMF til at grusressursene som tas ut benyttes til andre tjenlige formål fremfor at ressursene deponeres. (...)»

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt uttalte følgende i brev til NVE den 21.4.2022:

1. «Innledning

Det vises til høringsbrev fra NVE datert 11.02.2022, samt e-postkorrespondanse i april 2022 om utsatt frist for høringssvar på vegne av Voengelh-Njaarke reinbeitedistriktet. Det vil i dette høringssvar fremsettes distriktets merknader til konsesjonssøknaden.

2. Manglende vurdering av forholdet til reindriften

Distriktet merker seg at konsesjonssøknaden synes å bygge på følgende forutsetning (s. 3 i konsesjonssøknaden, 4. avsnitt):

«Det er ikke registrerte kulturminner i området og inngrepet er i sin helhet utenfor reinbeiteområdet.»

Forutsetningen synes altså å være at det ikke er noe reindrift i området som søker trenger å forholde seg til. Dette er naturligvis feil, slik både Statsforvalteren og Bindal kommune har påpekt i sine høringsuttalelser.

Under pkt. 3.1.1 i konsesjonssøknaden skriver søker kun at:

«Prosjektet ligger innenfor grensene for Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. Ca. 100 m fra inntaket er det inntegnet en linje i kart som definerer grensen på beitehagen.»

Slik Statsforvalteren allerede har påpekt på s. 2 i sin høringsuttalelse er det feilaktig angitt at det vedlagte kartet viser en beitehage, det inntegnede arealet er i arealbrukskartene angitt som et oppsamlingsområde. Videre har søker lagt til grunn at den inntegnede linjen i kartet er en helt presis avgrensning av oppsamlingsområde, hvilket er en antakelse de lett kunne avkreftet om de hadde lest definisjonene til arealbrukskartene i NIBIO portalen:

«Oppsamlingsområde er et område med naturlig avgrensning hvor reinen samles midlertidig under innsamling til flytting, kalvemerking, skilling eller slakt.»

Slik det fremgår er det tale om et område med «naturlig avgrensning», hvilket innebærer at det er de topografiske forholdene i kartet som avgrenser oppsamlingsområdet. Det betyr at inntakspunktet og trolig større deler av det planlagte tiltaket ligger innenfor det som naturlig hører under distriktets oppsamlingsområde.

Det er distriktets syn at den manglende vurderingen av forholdet til reindriften er en alvorlig mangel ved søknaden som eventuelt må korrigeres før søknaden kan tas til behandling. Det vises til forvaltningsloven § 17, samt forskrift om konsekvensutredninger (se for øvrig pkt. 3 nedenfor).

3. Krav til vurderinger av konsekvenser

I henhold til forskrift om konsekvensutredning (FOR-2017-06-21-854) § 7 bokstav a skal:

«Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding:

a. tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven.»

I vedlegg II til forskriften pkt. 3 bokstav h er det presisert:

«h) Anlegg for produksjon av vannkraft»

Det følger da eksplisitt av forskriften at tiltaket skal konsekvensutredes. Det er ikke gjort tilfredsstillende ovenfor reindriften, se nærmere i pkt. 4 nedenfor.

4. Krav til innholdet i konsekvensutredningen

I dagens forskrift om konsekvensutredning er det tydelige krav til innholdet i konsekvensutredninger ved tiltak som berører reindriften. I forskriftens § 21 (3) fremgår det at:

«Samlede virkninger av planen eller tiltaket sett i lys av allerede gjennomførte, vedtatte eller godkjente planer eller tiltak i influensområdet skal også vurderes. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede virkningene av planer og tiltak innenfor det aktuelle reinbeitedistriktet vurderes.»

Det er i konsesjonssøknaden ikke foretatt noen vurdering av eksisterende planer og tiltak i distriktet og de samlede virkningene for distriktet som følge av eksisterende og planlagte tiltak. Dette er et absolutt saksbehandlingskrav etter forskriften og søknaden må avvises og søker må henvises til å utarbeide en tilfredsstillende konsekvensutredning før en eventuell ny konsesjonssøknad.

For god ordens skyld vil det i pkt. 5 nedenfor knyttes en kort merknad til gjeldende inngrepssituasjon i distriktet, som utgangspunkt for en slik vurdering av sumvirkninger som forskriften forutsetter.

5. Inngrepssituasjonen i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt har betydelige driftsutfordringer, som har forverret seg kraftig de siste ti-femten årene. Summen av allerede etablerte inngrep i distriktet er allerede i dag en trussel mot fortsatt reindrift i området.

OED har konkludert tilsvarende i klagevedtaket på det planlagte Kalvvatnan vindkraftverk:

«Departementet viser til redegjørelsen overfor der det fremgår at de to distriktene, og særlig distrikt 18, allerede er preget av en rekke kraft- og infrastrukturinngrep som gir tap og driftsutfordringer, og som må antas å være en medvirkende årsak til at distriktene sliter med å få flokkene opp imot de tillatte reindriftstallene. Etter departementets syn er det en overliggende fare for at summen av etablerte inngrep i distriktet sammen med etablering av vindkraftverket kan være til hinder for at reindriften i distriktet kan opprettholdes i det omfanget den har i dag. Departementet viser videre til betydningen reindriften i dette området har for opprettholdelse og videreføring av den sårbare sørsamiske kulturen og språket. Etter dette har departementet kommet til at det ikke er grunnlag for å gi konsesjon til Kalvvatnan vindkraftverk.»

Departementet konkluderer her klart og tydelig med at distriktet er under et enormt press, og det er særlig området rundt Kalvvatnan som fører til de største utfordringene for distriktet. Dette området er virksomhetskritisk da det er svært sentrale beiteområder og kalvingsområder. Det planlagte vannkraftverket med tilstøtende oppsamlingsområde befinner seg i dette området, og har en viktig funksjon inn mot kalvingstiden samt til samling av flokken før flytting enten vest eller øst.

Det vises samtidig til at OED fremhevet hensynet til bevaring av den sårbare sørsamiske kulturen som begrunnelse for å ikke tillate utbygging av Kalvvatnan vindkraftverk. Det gjengis fra departementets vedtak:

«Departementet konstaterer at sørsamisk er klassifisert som et alvorlig truet språk på UNESCOs liste over truede språk, og at få brukere og store avstander gjør at det er krevende å drive sørsamisk språkarbeid. Departementet konstaterer videre at områdene rundt Kalvvatnan er et av få områder der sørsamisk språk og kultur holdes aktivt i hevd i den daglige driften.

Videre konstaterer departementet at det i alle fall i Voengelh-Njaarke er en oppvoksende generasjon med et bevist ønskemål om å videreføre det sørsamiske språket og kulturen gjennom reindriften.»

Det er også naturlig å vise til HR-2021-1975 der Høyesterett i storkammer enstemmig fastslo at vindkraftkonsesjonene i Fosen reinbeitedistrikt var ugyldige og i strid med SP art. 27. Det gjengis fra avs. 34 i dommen:

«Når kulturutøvelsen på forhånd er sårbar, vil individets rettigheter være krenket allerede når inngrepet har en «certain limited impact». Artikkel 27 er brutt hvis det ikke er mulig med fortsatt økonomisk utbytte fra næringen. Det er tilstrekkelig at det foreligger en trussel mot kulturutøvelsen, og bestemmelsen åpner ikke for en skjønnsmargin eller forholdsmessighetsvurdering.»

Ettersom Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt allerede i dag er så sterkt presset, som OED har lagt til grunn i tidligere saker (ref. klagevedtaket i Kalvvatnan saken), er det ikke rom for ytterligere utbygginger som ytterligere vil true fortsatt reindrift i distriktet. Dette da en tålegrense allerede er nådd, og nye tiltak må ses i lys av de omfattende inngrep som allerede eksisterer.

Det gjengis for øvrig fra Statsforvalterens høringsuttalelse (s. 2), som distriktet slutter seg til:

«Det er påvist en direkte sammenheng mellom graden av inngrep i et reinbeitedistrikt og kalveoverlevelse. Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt er et distrikt som er sterkt påvirket av inngrep i form av vann- og vindkraftutbygging, veier, gruvedrift og mineraluttak, landbruk mm. Dette gjør at de gjenværende områdene blir svært viktige. Skråvadalen utgjør et dalføre uten særlige inngrep, som det er viktig å bevare med tanke på reindrift. En vei opp til Agnettjønna vil gjøre dalen mer tilgjengelig og øke aktiviteten inn her, noe som er uheldig. På bakgrunn av dette er det svært viktig at det gis en beskrivelse av de samlede virkningene av alle inngrep i området.»

6. Avsluttende merknad – søknaden må avvises

Da søknaden ikke oppfyller saksbehandlingskravene i forskrift om konsekvensutredning (se pkt. 3 ovenfor), er det ikke grunnlag for å gi konsesjon. Søknaden må avvises og utbygger må eventuelt foreta en grundig konsekvensutredning av forholdet til reindriften før en eventuelt ny søknad kan sendes inn.»

Tilleggsopplysninger

Etter høring og befarings stilte NVE krav om en tilleggsutredning av tiltakets konsekvenser for Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. I e-post fra NVE til søker den 11.11.2022 ble det spesifisert at tilleggsutredningen burde omfatte følgende:

«Notatet bør inneholde beskrivelser av det aktuelle reinbeitedistriktets bruk av områdene og belyse de mulige konsekvensene kraftutbygging som omsøkt kan medføre for reindriftsnæringen. Det bør være av en slik art og omfang at de danner et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag. Muligheten for avbøtende tiltak skal vurderes. I tillegg til tekst bør en

grafisk framstilling, gjerne kart, følge notatet. Her bør andre inngrep som påvirker reindriften tegnes inn. Reinbeitedistriktet skal gis mulighet for innspill i arbeidet. Notatet skal gjennomføres av personer med relevant faglig kompetanse og i henhold til anerkjent metodikk.»

Sweco utarbeidet rapporten «Tilleggsnotat reindrift: Konesjonssøknad Skråvadalen kraftverk». De reindriftsfaglige høringspartene fikk anledning til å kommentere utredningen. Rapporten er publisert i sin helhet på sakens nettside (www.nve.no/8536/V).

I Swecos sammendrag står det følgende:

«(...)

*Influensområdet for reindrift er avgrenset fra Kollsvikbugen, opp dalføret langs Øver-Skrovabakkan og videre opp dalførene rundt Ner-Skrovadalsvatnet, Kvitdalsvatnet og Skråvadalsvatnet, siden beitene her kan bli berørt av eventuelle unnvikelseeffekter. Influensområdet har funksjon som årstidsbeite både vår, sommer (inkl. luftingsområder) og vinter (lavbeiter og trær med hengelav). Det går også trekkleier for rein gjennom området. Siden vinterbeiter er minimumsfaktor i distriktet, gjør det at influensområdet samlet er vurdert å ha **svært stor verdi** for reindrift.*

De planlagte tiltakene vil medføre både midlertidig og permanent beslag av beiteland for rein som følge av anleggs- og driftsfasen. Arealene med direkte beslag av beitearealer er imidlertid av begrenset størrelse, og den direkte, lokale påvirkningen på beiteressursene er vurdert som en ubetydelig endring, siden en minimal andel av beiteområdene blir berørt.

*Den største negative påvirkningen er vurdert å kunne komme fra unnvikelseeffekter. Enten fra langtidseffekter hvis rein blir skremt under anleggsperioden og unngår beiteområder i en radius rundt anleggsområdet også i driftsfasen, eller ved at anleggsveien til Agnetjønnna gir økt tilgjengelighet opp Øver-Skrovabakkan og videre østover. Sistnevnte kan gi risiko for økt ferdsel fra turgåere og bruk av terrenggående kjøretøy til skogsuttak, jakt, mv. Påvirkningen fra tiltaket er i rapporten vurdert både uten (**noe forringet**) og med tilbakeføring av anleggsveien (**ubetydelig endring til noe forringet**). I vurderingen av påvirkning med tilbakeføring av anleggsveien er det lagt til grunn at det er praktisk mulig å tilbakeføre veien her, uten å øke tilgjengeligheten opp Øvre-Skrovabakkan. Samlet vurderes utbyggingen å gi **middels negativ konsekvens** uten tilbakeføring av anleggsveien og **noe negativ konsekvens** med tilbakeføring av anleggsveien lokalt i influensområdet.*

Gjennom konsesjonsbehandling av en rekke vann- og vindkraftverk i reinbeitedistriktet de siste 12 årene har NVE og OED slått fast at beiteressursene til Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt er under stort press. NVE og OED har både gitt og avslått konsesjoner etter nærmere vurderinger av samlet belastning for reindrift. Produksjonsparametere som lav kalveslaktefaktor og et noe redusert samlet reintall over tid bidrar til å indikere at bæreevnen i distriktet er utfordret.

Det er vanskelig å fastslå sikkert hvilken påvirkning og konsekvens utbyggingen av Skråvadalen kraftverk vil ha for den samlede belastningen for ressursgrunnlaget og driftssituasjonen i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. Det er knyttet usikkerhet til om det er mulig å unngå økt tilgjengelighet, selv ved tilbakeføring av anleggsveien. Her viser tiltakshaver og reinbeitedistriktet til motstridende erfaringer. Basert på tidligere vurderinger mener vi det er en risiko for at utbyggingen kan bidra til å øke den samlede belastningen i distriktet.»

NVE fikk inn tre høringsuttalelser til reindriftsrapporten.

Statsforvalteren i Nordland uttalte følgende i brev til NVE den 14.2.2023:

«(...)

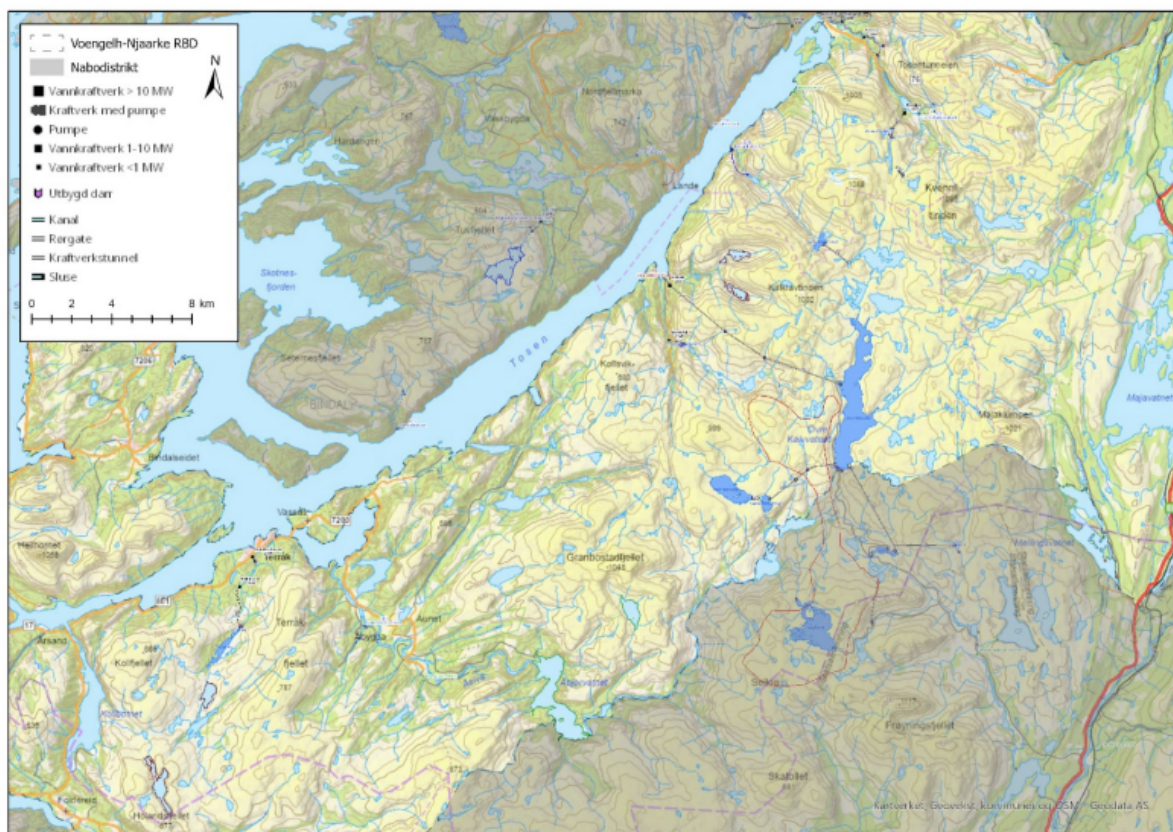
Statsforvalterens vurdering

SWECO har skrevet et godt notat med gode vurderinger av hvordan et eventuelt kraftverk vil påvirke reindrifta i området. Selv om notatet ikke konkluderer på konsekvensen av tiltaket når samlet belastning tas i betraktning, vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget nå er godt nok til å komme med en reindriftsfaglig uttalelse.

Vi vurderer at dette er en utbygging med forholdsvis moderate inngrep, som gir moderate mengder kraft. Installert effekt planlegges å være 4,5 MW og produksjonen er beregnet til 13,4 GWh der det meste produseres i månedene mai til september. Det skal ikke demmes ned større arealer, og inntaksdemningen blir liggende i et juv. Rørgata blir i underkant av 600 meter og skal graves ned. I søknaden legges det opp til permanent vei på 800 meter som også skal kunne brukes til hogst Skråvadalen og lette adkomsten for annen aktivitet. I ettertid er dette endret til å bli en midlertidig vei som skal tilbakeføres til naturlig tilstand.

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt er Nordlands nest største distrikt med seks siidaandeler og øvre reintall på 2400. Distriktet er et langt og smalt helårsdistrikt (se figur 1) som har alle årstidsbeiter. Distriktet er preget av mange små og store inngrep, og beitene er svært fragmentert. De vestlige delene (vest for riksvei 17) har vindkraftverk, mye bebyggelse og hytter, samt jordbruk og industri. I den midtre delen (mellom riksvei 17 og E6) bor det færre folk og er mindre oppdyrkede arealer, men det er til gjengjeld bygd svært mange kraftverk og områder med uttak av mineraler. Også her er det mange hytter. Den østligste delen av distriktet (øst for E6) er preget av mye fritidsbebyggelse, samt noen kraftlinjer og veier. Her er også en del jordbruk og mye skogbruk. Konsekvensene av dette er at reinen ikke lengre får den beiteroen den trenger, og at naturlig trekk og flyttemuligheter er vanskeliggjort. Siidaandelene kan ikke holde reinflokken samlet, og spesielt på vinteren må de dele seg opp og spre seg ut over de tilgjengelige områdene. Dette gir merarbeid da det er flere flokker som må følges opp, reinen blir mer utsatt for rovdyr og det blir flere konflikter med landbruk og andre interesser.

Figur 3 viser utbygginger i den midtre delen av Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. Vi har også tatt med avslått vindkraftutbygging og avslåtte vannkraftverk i Åbygda og Tosdalen for å vise noe av trykket distriktet utsettes for. I tillegg til kraftutbyggingene kommer ulike inngrep som gruvedrift, veier, kraftlinjer og utleiehytter. Figuren viser tydelig at alle mer eller mindre større dalfører er berørt av ulike inngrep. Skråvadalen utgjør derfor et viktig restområde hvor reinen kan få ro.

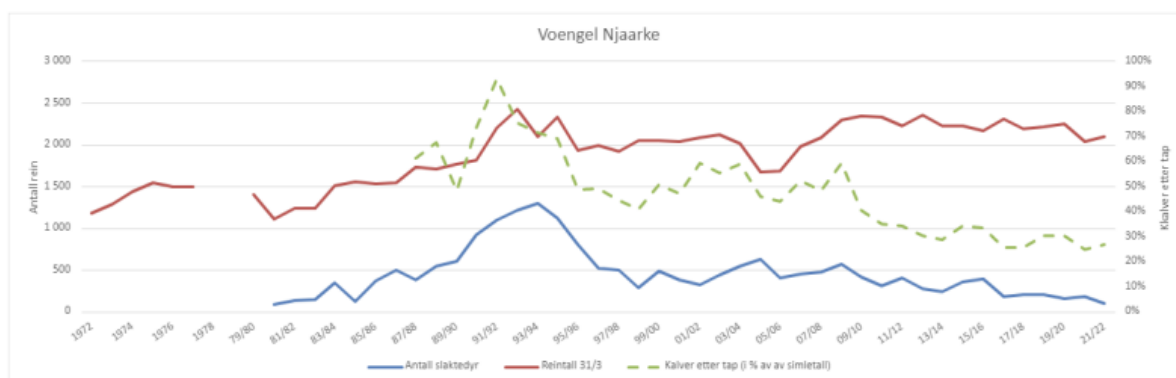
Figur 3 viser kraftutbygginger i områdene rundt Skråvadalen.

Vi har kjørt analyser av INON innenfor Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt for årene 1998, 2008 og 2018, vist i tabellen under. Flere av kraftverkene i områdene rundt Skråvadalen og veien innover Bogadalen er ikke med i datasettet fra 2018, så endringen er større enn det fremkommer i tabellen under. Tabellen viser både nedgang i villmarkspregede områder (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep) og en økning i inngrepsnær natur (mindre enn 1 km unna tyngre tekniske inngrep).

Tabell 1 viser prosent av villmarkspreget og inngrepsnær natur i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt.

År	>5 km fra inngrep	< 1 km fra inngrep
1998	3,34	56,65
2008	2,79	57,42
2018	2,23	57,59

Figur 4 viser reintallsutviklingen i Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt fra 80-tallet og frem til i dag. Tallene er basert på offisielle tall fra Reindriftens ressursregnskap og Melding om reindrift. Grafen viser utviklingen tydelig. Reintallet har de siste 15 årene vært relativt stabilt, men antall kalver igjen etter tap og antall dyr tatt ut til slakt har blitt lavere og lavere. Om denne trenden fortsetter vil det snart ikke være dyr å slakte eller nok kalver som vokser opp til å opprettholde reintallet. Da vil ikke denne utviklingen være verken økonomisk eller kulturelt bærekraftig.

Figur 4 viser utvikling i reintall, kalveprosent og antall slaktedyr i Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt siden 80-tallet.

Vi har registreringer som tilsier at antall fredet rovdyr i distriktet har vært høvelig stabilt over år og ikke alene kan forklare denne utviklingen. Vi har kjørt GIS- og statistikkanalyser for å se om det er sammenheng mellom tyngre tekniske inngrep og produksjon i reindrifta. Resultatene finnes i artikkelen «Er det en sammenheng mellom tap av reinkalver og nærhet til større tekniske inngrep?», utgitt av Statsforvalteren i Nordland i 2021. Analysene viser en stor sammenheng mellom tap av kalv og nærhet til tyngre tekniske inngrep. Artikkelen kan finnes her:

<https://www.statsforvalteren.no/contentassets/eb9fd9315d1f44caa7edcfea7fa6aa85/samme-nheng-mellom-tap-av-reinkalver-og-narhet-til-storre-tekniske-inngrep.pdf>

Distriktet er svært fragmentert og har få plasser reinen kan få ro over tid. Både NVE og OED har de siste 12 årene slått fast at beiteressursene til distriktet er under sterkt press. Allerede i 2014 skrev NVE at eksisterende kraft- og infrastrukturinngrep trolig gir tap og driftsutfordringer som bidrar til at distriktet sliter med å få reinflokken opp mot det tillatte reintallet. Det er svært vanskelig å si sikkert når den samlede belastningen for et reinbeitedistrikt blir for stor, men overlevelse av kalver kan være en god indikator. For Voengel-Njaarke reinbeitedistrikt har overlevelsen av kalver og uttak av slaktedyr over tid blitt så lav at vi mener dette tydelig indikerer at de negative sumeffektene har blitt for store.

Selv om dette er ei utbygging med moderate inngrep, skriver SWECO at tiltaket vil føre til at reindriftsverdiene i influensområdet blir noe forringet (øvre del) om ikke anleggsveien tilbakeføres til naturtilstand. Om anleggsveien tilbakeføres til naturtilstand, vil de negative konsekvensene være noe mindre (ubetydelig endring til noe forringet). Dette vil forverre den vanskelige situasjonen som NVE og OED har beskrevet ytterligere. På bakgrunn av dette fraråder vi at det gis konsesjon til bygging av Skråvadalen kraftverk.

Dersom det gis tillatelse, er det svært viktig at det settes vilkår som sikrer at reindrifta ikke blir skadelidende som følge av dette. Vilkårene må settes etter dialog med reinbeitedistriktet, og kan eventuelt være et tema når NVE konsulterer med reinbeitedistriktet. Vi vil imidlertid allerede nå spille inn et par punkter:

- Anleggsarbeidet bør primært gjennomføres veiløst for å redusere faren for sumvirkninger og langtidsvirkninger. Dersom det bygges anleggsvei opp til inntaket, må den tilbakeføres til naturtilstand. Dette må inkludere fjerning av fyllinger og skjæringer, ikke bare vanskeliggjøring for bruk av veien.

- *Arbeidsperiodene må tilpasses reindrifta. Byggingen bør helst skje i perioder det ikke er rein her, alternativt i perioder reinen er mindre sårbar.*
- *Det må lages rutiner for god varsling av reindrifta så de kan samle og ev. flytte rein om det er behov for det. Det er viktig at utbygger kompenserer for ulempene distriktet påføres.»*

Nordland fylkeskommune uttalte følgende i brev til NVE den 14.2.2023:

«Sammendrag

Fylkesrådet viser til søknad fra Norsk Grønnkraft om konsesjon til bygging av Skråvadalen vannkraftverk i Bindal kommune. Fylkesrådet i Nordland fraråder NVE å gi konsesjon til bygging av Skråvadalen kraftverk i Bindal kommune. Beiteressursene til Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt er under stort press. Det er risiko for at utbyggingen kan bidra til å øke den samlede belastningen for Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt. Lav kalveslaktefaktor og et noe redusert samlet reintall over tid bidrar til å indikere at bæreevnen i distriktet er utfordret. (...)»

Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt uttalte følgende i brev til NVE den 19.2.2023:

«Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt har på styremøte 16.02.23 behandlet saken ang Skråvadalen kraftverk.

Innledningsvis vil vi gi uttrykk for at vi langt på vei støtter både Statsforvalteren og Nordland Fylkeskommune sine høringsuttalelser, samt utredningen fra Sweco ved Mildrid Svoen, selv om denne ikke har etter vårt syn en klar konklusjon.

VN reinbeitedistrikt går imot at det gis konsesjon til bygging av Skråvadalen Kraftverk.

Begrunnelse: Området ligger sør for Grytendalen og Kalvklavdalen, vest for Finnli, øst for Øvre Kalvatnan. Dalen munner ut i Kolsvikbogen. Dette er et urørt område som benyttes store deler av året når beiteforholdene tilsier det. Distriktet har vært og er igjennom store utfordringer når det gjelder tap av areal. Stadig tap av beiteland gjør at den samlede belastningen for distriktet nå er nådd. Området er spesielt viktig i forhold kalving og pregningstid. Ved forstyrrelser i denne perioden er simla veldig var og faren for at hun forlater kalven ved forstyrrelser er stor. Senhøst og vinter er området er viktig i forhold til beitetilgang både på bakken og hengelaven på trær.

Avslutningsvis vil vi nevne de erfaringene vi har ved utbygginger der det blir argumentert med tilbakeføring av terrenget. Dette fører til at det blir lettere å ferdes i terrenget, noe som igjen fører til økt menneskelig aktivitet og tilrettelegging for annen utbygging og aktivitet.»

Hywer AS (NGK Utbygging AS) kommenterte de innkomne uttalelsene i brev til NVE den 15.3.2023:

«Vi takker Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt, Statsforvalteren i Nordland og Nordland fylkeskommune for nye høringsuttalelser om den reindriftsfaglige tilleggsutredningen (datert 29.11.2022) som ble utarbeidet i etterkant av konsesjonsbefaringer med alle høringspartene (28.09.2022).

Den reindriftsfaglige utredningen fra Sweco konkluderer med at den største negative påvirkningen for reindrift vil kunne komme fra unntakseffekter på grunn av anleggsaktivitet, eller ved at det blir økt tilgjengelighet i Skråvadalen i driftsfasen.

Påvirkningen fra tiltaket med tilbakeføring av anleggsvei er vurdert til å være ubetydelig til noe forringet, og samlet konsekvens er vurdert til å være noe negativ lokalt i influensområdet. Utredningen bemerker videre at distriktet samlet sett er under stort press fra ulike arealinngrep og at dets bæreevne er utfordret. Utredningen fastslår ikke med sikkerhet hvilken påvirkning og konsekvens utbyggingen vil kunne ha for samlet belastning for distriktet. Det vises til usikkerhet om det er mulig å unngå økt tilgjengelighet selv ved tilbakeføring av anleggsvei, og Sweco bemerker at tiltakshaver og reinbeitedistriktet har motstridende erfaringer i denne sammenheng.

Vi noterer oss at alle de tre høringsuttalelsene i hovedtrekk fraråder at NVE gir prosjektet konsesjon basert på at det vil kunne bidra til å øke den samlede belastningen for reinbeitedistriktet.

(...)

Felles for alle høringsuttalelsene er at de i mindre grad virker å vektlegge at prosjektet (i) har svært moderate inngrep, (ii) ikke vil føre til økt ferdsel eller forbedret adkomst til Skråvadalen ved tilbakeføring av adkomstvei til naturtilstand, (iii) at det ikke er veiforbindelse til Kolsvikbogen, og (iv) det er en eksisterende høyspentlinjetrasé parallelt med prosjektområdet. Tiltakshaver vil på det sterkeste imøtegå at ikke den midlertidige anleggsveien vil kunne tilbakeføres til 'naturtilstand' og sørge for at adkomst til dalen ikke vil bli mer tilgjengelig enn den er i dag. Tiltakshaver vil også understreke at det er svært ønskelig å få etablert en tett og konstruktiv dialog med reinbeitedistriktet om løsninger og tilpasning av aktivitet i byggefasen for å minimere forstyrrelser og imøtekomme behovene for reinbeite.

Gitt prosjektets beskjedne fotavtrykk og områdets karakteristikk er vi som tiltakshaver av klar formening at prosjektet skal kunne gjennomføres med minimal påvirkning av reindrift både i bygge- og driftsfase. Gjennom tett dialog med distriktet vil vi kunne planlegge og gjennomføre avbøtende tiltak i byggefasen som forhindrer negative konsekvenser for reindrift og sikre at de to næringene (småkraft og rein) kan sameksistere i Kolsvikbogen.»

Kunnskapsgrunnlaget

I NVEs vurdering av konsekvensene for miljø og samfunn har vi lagt til grunn informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser samt søkers kommentarer til disse, og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase, Artskart og Kilden den 28.10.2024.

Flere av høringspartene mente søknaden ikke hadde utredet konsekvensene for reindrift tilstrekkelig. I søknaden beskrives grensen til et oppsamlingsområde ca. 100 m fra planlagt inntaksområde. Konsekvensen av tiltaket på reindrift er i søknaden vurdert til ubetydelig. I etterkant av høringsrunde og befarings ble det enighet om at det var nødvendig med en reindrifsfaglig tilleggsutredning. Tilleggsnotatet ble utarbeidet av Sweco AS og sendt på høring til de reindrifsfaglige høringspartene.

Nordland fylkeskommune og Direktoratet for mineralforvaltning har påpekt mangler ved kunnskapsgrunnlaget knyttet til grusressurser og massehåndtering. Fylkeskommunen stilte også spørsmål ved om et vedtak basert på søknaden vil tilfredsstille naturmangfoldlovens krav om tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, samt forvaltningslovens krav om at saken skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Grusressurser og naturmangfold ble diskutert på befarings den

28.09.2022. I fylkeskommunens tilleggsuttalelse, skriver de at på grunn av eksisterende kraftledninger i området ble ikke uttak av grusressurser vurdert som aktuelt i området der kraftverket er planlagt. Fylkeskommunen skriver videre at det heller ikke ble vurdert som sannsynlig at tiltaket vil påvirke naturmangfold i betydelig grad. NVE mener kunnskapsgrunnlaget på disse temaene er godt nok.

NVE mener det samlede kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravet til kunnskapsgrunnlaget i vannressursloven § 23 og i naturmangfoldlovens § 8. Foreliggende kunnskapsgrunnlag er etter NVEs vurdering derfor tilstrekkelig til å vurdere tiltakets omfang og virkninger og fatte vedtak.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Skravadalselva er et høyereliggende kystvassdrag med vinterlavvann (nedbør som snø), jevnt høy vannføring under snøsmeltingen på forsommeren (mai-juni) og gradvis avtagende vannføring utover sommeren. Det forekommer regelmessig flommer av betydelig størrelse i vassdraget hele året. Vannføringen i vassdraget varierer en del fra år til år. Effektiv innsjøprosent er på 1,5 %, og nedbørfeltet har ingen breer.

Kraftverket utnytter avrenningen fra et nedbørfelt på 23,9 km². Middelvannføringen er beregnet til 2,14 m³/s ved planlagt inntak. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 366 og 100 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 130 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 4,13 m³/s og minste driftsvannføring 0,2 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 366 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 100 l/s resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at om lag 72 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 193 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 366 l/s i perioden 1.5. til 30.9. og 100 l/s resten av året, vil dette gi en restvannføring på omtrent 600 l/s rett nedstrøms inntaket som et gjennomsnitt over året. Det meste av dette vil komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i mindre grad påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 58 dager i et middels år. I 113 dager vil vannføringen være under summen av minste driftsvannføring og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med om lag 20 l/s ved kraftstasjonen.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Prissatte virkninger

Med bakgrunn i de hydrologiske dataene som er lagt frem i søknaden, har søker beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Skråvadalens kraftverk til omtrent 13,4 GWh/år fordelt på 5,6 GWh vinterproduksjon og 7,8 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 55,5 mill. kroner (2020-tall), noe som gir en utbyggingspris på 4,14 kr/kWh. Oppjustert til kostnadsnivå per 1.1.2023 er søkers kostnadsoverslag på 68,9 mill. kroner, noe som tilsvarer en utbyggingspris

på 5,14 kr/kWh. NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

NVE har beregnet netto nåverdi og nyttekostnadsbrøk for prosjektet (Figur 1). Nåverdiberegningen er basert på oppgitte utbyggingskostnader fra søker, typiske driftskostnader (5 øre/kWh), forventet middelproduksjon og et utfallsrom for kraftprisen slik den er modellert i NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse for 2023. Økonomisk levetid er satt til 40 år og kalkulasjonsrenten til seks prosent. Nyttekostnadsbrøk er netto nåverdi delt på investeringskostnader og driftskostnader over levetiden. Brøken kan brukes til å sammenligne nåverdien til prosjekter av ulik størrelse.

	Kostnadssensitiviteter				
	lavkostnad	basis	høykostnad		
Nettonåverdi (mill. kr)	-11	-25	-39	lavpris	Inntektssensitiviteter
Nyttekostnadsbrøk	-0,17	-0,32	-0,42		
Nettonåverdi (mill. kr)	27,8	14	0	basis	
Nyttekostnadsbrøk	0,43	0,18	0,00		
Nettonåverdi (mill. kr)	73	59	45	høypri	
Nyttekostnadsbrøk	1,11	0,75	0,49		

Figur 1: Beregnet netto nåverdi og nyttekostnadsbrøk for Skråvadalen kraftverk ved høy- og lavkostnad (+/- 20 %) og lav, basis og høy prisbane.

Våre beregninger viser at kraftverket får positiv netto nåverdi gitt basis prisbane. Dersom man legger til grunn den lave prisbanen fra NVEs kraftmarkedsanalyse for 2023, vil imidlertid tiltaket få negativ netto nåverdi. Ved en eventuell konsesjon til prosjektet vil det imidlertid være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten til prosjektet.

Naturmangfold

Naturtyper og tilhørende arter

Ecofact kartla biologisk mangfold innenfor tiltaksområdet i september 2019. Fra utredningen vises det til at de viktigste påvirkningene av det planlagte tiltaket kommer gjennom arealbeslag til anlegg, og gjennom redusert vannføring og tilført fuktighet til elva og de tilliggende arealene.

Ecofact har under kartleggingen avgrenset et areal i Bogadalen som utgjør funksjonsområde for hare som er rødlistet i kategorien nær truet (NT) og oter, som ved kartleggingstidspunktet var listet som sårbar (VU). Området ble avgrenset på grunnlag av å være funksjonsområde for en art i kategorien sårbar (VU). Arealet ble vurdert til å ha *stor verdi*. En utbygging vil føre til forstyrrelser i anleggsfasen og arealbeslag i driftsfasen. Ecofacts vurdering er at området vil bli utsatt for påvirkninger som gjør områdets kvaliteter *noe forringet* i anleggs- og i driftsfase. NVE legger til grunn at oter har vært listet som livskraftig (LC) siden 2021. Vår vurdering er at utover arealbeslag i utkanten av funksjonsområde for hare og oter vil ikke påvirkningen være varig. NVE mener tiltakets konsekvenser for lokaliteten er akseptable.

Videre ble det avgrenset et område nord for planlagt adkomstvei til inntaksområdet med gammel boreal lauvskog. Området ble vurdert til å ha *middels verdi* og har forekomster av gamle individer av selje, rogn, bjørk og osp, liggende og stående død ved, og av sprekkebark. Avbøtende tiltak ble gjennomført i planleggingsprosessen ved at trasé for anleggsvei ble endret for ikke å komme i konflikt med lokaliteten. NVE mener det er positivt at traseen ble lagt utenom lokaliteten slik at arealet ikke blir direkte berørt.

Ved Agnetjønna ble det avgrenset et delområde med *middels verdi* grunnet forekomst av åpen flomfastmark med C-verdi. Noe flomskogsmark (T30) forekommer også langs Agnetjønna, men i små flekker uten noe større kontinuitet. Verdier i denne naturtypen er knyttet til arter som er avhengige av forstyrrelser i form av tidvis oversvømmelse (flom). Søker opplyser at vannspeilet i Agnetjønna ikke skal heves, men det skal bygges en terskel som vil føre til noe høyere vannstand enn det ville vært i tørre perioder uten bygging. Delområdet antas å bli *noe forringet* i driftsfase gjennom noe høyere vannstand i tørrere perioder. Forstyrrelsene vil ikke forsvinne helt da flomtopper vil påvirke flomfastmarka uavhengig av terskel. NVE mener at tiltakets konsekvenser på lokaliteten er akseptable.

Under Ecofacts kartlegging ble det observert fosseberg (VU). Vanlig forekommende arter ble påvist. Arealene ble beskrevet som små og det ble ikke gjort funn av arktiske/alpine arter på bergene, så arealene ble ikke utfigurert. Statsforvalteren kommenterer dette i sitt høringsinnspill:

«(...)

Det bør avklares om den skjønsmessige begrunnelsen om ikke å utfigurere naturtypen etter håndbok 13, gjør seg gjeldende også for ikke å foreta avgrensning etter kartleggingsinstruksen ut fra gjeldende minstearealkrav. Dette er spesielt viktig å få klarhet i ettersom fosseberg er kategorisert som sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2018.»

NVE legger til grunn at det er noe usikkerhet knyttet til hvorvidt de små arealene med fossepåvirkede berg langs elva utgjør den sårbare naturtypen fosseberg i henhold til dagens kartleggingsinstruks, der minstearealet er 250 m². NVE legger vekt på at det ikke ble funnet rødlistearter tilknyttet bergene, men en utbygging vil likevel påvirke de økologiske forutsetningene for arter tilknyttet fuktige berg langs elva. Ved en eventuell konsesjon vil NVE stille vilkår om tilstrekkelig minstevannføring, som i noen grad vil opprettholde naturtypens økologiske funksjon.

Arter

Det er ikke registrert rødlistede arter i influensområdet. Området overlapper delvis med funksjonsområdet for oter og for hare (NT). Bergene på nordsiden har potensial for å være hekkelokalitet for rovfugl, men det finnes ingen observasjoner knyttet til dette. Tiltakets påvirkning på fugl og pattedyr er ikke tillagt vekt i NVEs vedtak.

Forekomst av bekkeørret ble observert i Skrovadalselva under Ecofacts kartlegging. Ecofact konkluderer med at det er lite sannsynlig at det finnes anadrom fisk i elva da foss og berg på kote 30-65 er vandringshindre. Nedstrøms disse er det ikke egnede gyte- eller oppvekstområder. Bogelva, lokalisert 400 m unna, er lakseførende.

Det er ikke gjort registreringer av verdifulle områder som blir negativt påvirket av redusert vannføring i Skrovadalselva. Skulle alt vannet bli fraført, vil elva bli tørrlagt i de tørreste periodene. Ecofact anbefaler derfor minstevannføring som omsøkt (5-persentilen sommer og vinter). Etter NVEs syn vil innføring av minstevannføring som omsøkt være tilstrekkelig for å sikre vanntilgang til

vann- eller fuktkrevende arter i området. NVE har ikke lagt vesentlig vekt på naturmangfold i vår avgjørelse, men temaet inngår i den samlede vurderingen av tiltaket.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Skråvadalen kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

I influensområdet til Skråvadalen kraftverk finnes det et delområde som utgjør funksjonsområde for hare (NT) og oter, gammel boreal lauvskog med middels verdi og åpen flomfastmark med middels verdi. En eventuell utbygging i Skrovadalselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5, gitt eventuelle avbøtende tiltak.

NVE har også sett påvirkningen fra Skråvadalen kraftverk i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. I nedre del av Bogelvdalen finnes det kaianlegg, bygninger, veier og kraftledninger. Forekomstene av gammel boreal lauvskog og flomfastmark er upåvirket av den eksisterende infrastrukturen. Funksjonsområde for oter og hare er noe påvirket av aktiviteten i området. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jmfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, jf. naturmangfoldloven § 8. NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke får avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap og terrenginngrep

Området ligger utilgjengelig til i Kollsvikbogen i Tosenfjorden og kan kun nås via båt. Skrovadalselva er i liten grad synlig fra Tosenfjorden. Det er ingen fastboende i området og området benyttes ifølge søker i liten grad av allmennheten, men grunneiere bruker området noe i forbindelse med jakt. Nedre deler av Skrovadalselva er forbygd, og det finnes infrastruktur nede i Kollsvikbugen, blant annet etter utbyggingen av Kollsvik kraftverk og Bindal Gruvers aktivitet. Det går en kraftledning gjennom influensområdet som krysser Agnettjønna og går videre ned langs den planlagte traseen for vei og rørgate. Ellers er Skråvadalen i stor grad urørt.

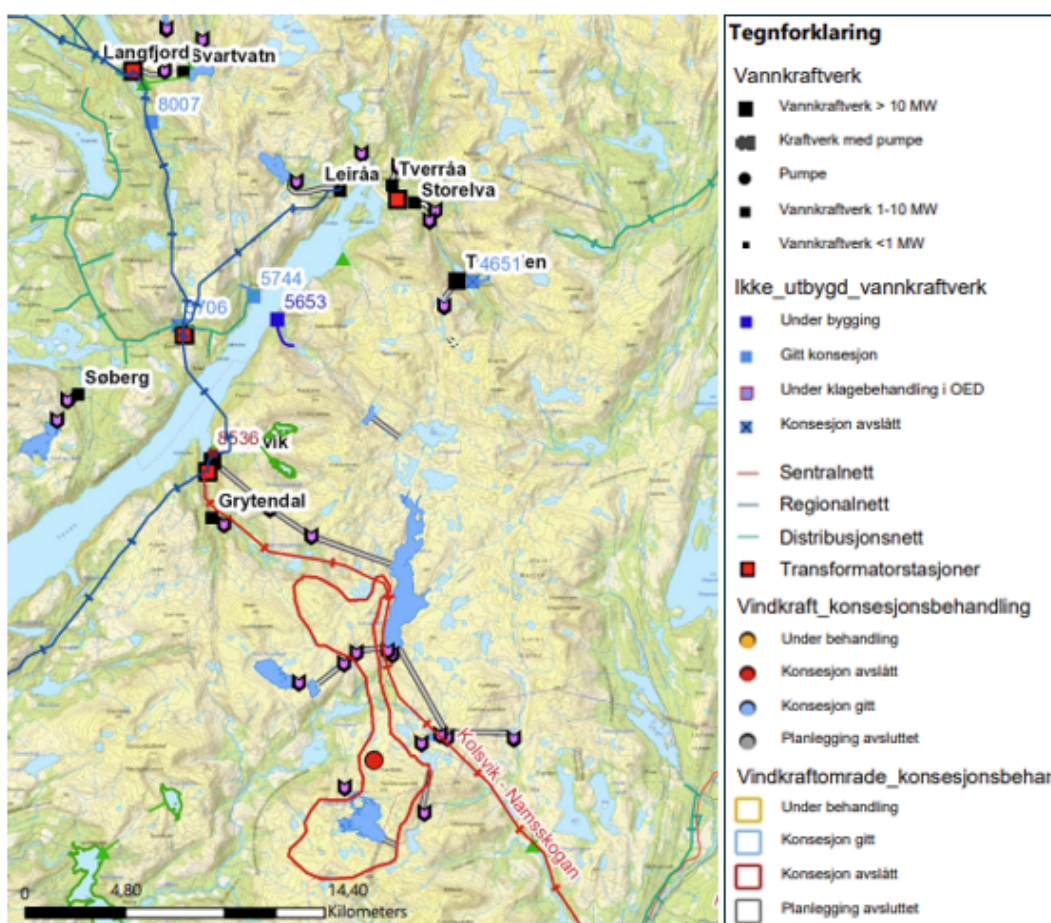
Omsøkt vannvei skal følge sørsiden av elva. Det legges opp til at rørene skal graves ned på hele strekningen, eventuelt legges i utsprengt fjellgrøft der løsmassedekket er tynt. Under befaringen merket NVE seg at terrenget stedvis er svært bratt og at vesentlige deler av traseen har lite eller ingen løsmasser. Dette tilsier at etablering av vannveien vil medføre mye sprenging og skape varige inngrep i terrenget. Basert på erfaringer fra tilsvarende prosjekter mener vi at det kan bli krevende å sette området tilbake i landskapsmessig god stand etter en eventuell utbygging. Selv med avbøtende tiltak må det etter NVEs syn legges til grunn at området vil få varig endret karakter ved utbygging av Skråvadalen kraftverk.

De negative visuelle virkningene av en utbygging vil være størst under og i en tid etter anleggsperioden, men vil avta noe etter hvert som området tilbakeføres og revegeteres. NVEs vurdering er at det vil være mulig å redusere negative virkninger for landskapsopplevelsen til en viss grad, gjennom god detaljplanlegging og landskapstilpasning av de tekniske inngrepene (vannvei, anleggsveier, inntak mv.). Vi mener terrenginngrepene ikke er vesentlige for landskapsopplevelsen, men legger til grunn at inngrepet i seg selv er betydelig og irreversibelt. NVE legger noe vekt på de negative virkningene en utbygging av Skråvadalen kraftverk vil ha på landskapet i et område som i stor grad er urørt.

Reindrift

Skråvadalen ligger innenfor Voengelh-Njaarke (VN) reinbeitedistrikt, sør i Nordland reinbeiteområde. Distriktet driver samisk reindrift basert på alders tids bruk og er delt inn i seks siidaandeler, som avhengig av årstid driver sammen eller separat. Distriktet er under press blant annet på grunn av hyttebygging, veier, mineraluttak og vind- og vannkraftutbygging (Figur 2).

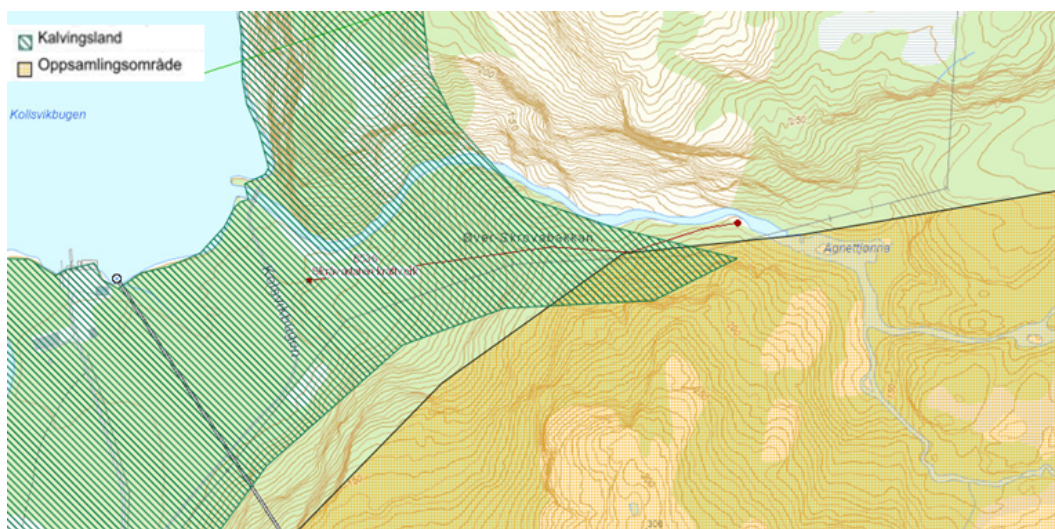

Figur 2. Oversikt over dagens situasjon for konsesjonsbehandling av vann- og vindkraftverk og nettanlegg i området rundt Skråvadalen (NVE Atlas, 2025).

Det er flere kartlagte oppsamlingsområder i fjellområdet, blant annet et større oppsamlingsområde på Skråvafjellet (Figur 3). Oppsamlingsområdet rundt Skråvafjellet inkluderer ifølge VN reinbeitedistrikt inntaksområdet og de øvre delene av den planlagte anleggsveien, og følger også trolig dalførene oppover mot Kvitdalsvatnet og Skråvadalsvatnet. Innenfor influensområdet for kraftverket er det årstidsbeite vinter, vår og sommer, inkludert

luftingsområder og trekkleier. Sentrale luftingsområder inngår i særverdiområder, og sammen med trekkleier tilsier dette at influensområdet til Skråvadalen kraftverk har *stor verdi* for reindrift. Siden vinterbeiter er en minimumsfaktor i dette distriktet, vurderer Sweco at influensområdet samlet sett har *svært stor verdi* for reindrift. Videre er kraftverket planlagt i et registrert kalvingsområde (Figur 3), som også inngår i særverdiområder. VN reinbeitedistrikt beskriver området som svært viktig for kalving og pregningstid. NVE legger til grunn at influensområdet har svært stor verdi for reindrift.

Figur 3. Kartutsnitt (Naturbase, Miljødirektoratet, 2025) som viser omsøkt plassering av Skråvadalen kraftverk (rød strek) i forhold til registrert kalvingsland (markert grønt) og oppsamlingsområde (markert gult).

Statsforvalteren i Nordland, Nordland fylkeskommune og VN reinbeitedistrikt fraråder at det blir gitt konsesjon på grunn av tiltakets virkninger for reindriften i området. I det følgende vil vi vurdere tiltakets mulige virkninger, som i hovedsak er knyttet til forstyrrelser og samlet belastning.

Påvirkninger som følge av tiltaket

Fra utredningen fremkommer det at tiltaket vil føre til lite direkte beslag av beiteareal. Sweco vurderer at den direkte lokale påvirkningen på beiteressursene fører til *ubetydelig endring*. NVE legger liten vekt på direkte arealbeslag i vår vurdering. Sweco vurderer at den største, negative påvirkningen er unnvikelseeffekter. De peker på risikoen for unnvikelseeffekter for rein ned mot Kollviksbugen, opp Øvre-Skrovabakkan og i dalsøkket rundt Ner-Skrovavatnet og muligens også videre østover, som følge av støy og aktivitet i anleggsfasen. Unnvikelsesavstanden avhenger av hvilken tid på året reinen blir forstyrret og hvilken dyrekategori som blir påvirket. Tiltaket ligger innenfor vinterbeiteområde og område som er viktig i kalving- og pregningstid. Rein på vinterbeite og simler med kalv er spesielt sårbare for forstyrrelser. Dersom det blir gitt konsesjon, mener Statsforvalteren at anleggsperioden må tilpasses reindriften. Ettersom beitene kan benyttes mesteparten av året, mener NVE at det er utfordrende å stille begrensninger i forhold til anleggsperiode. Siden området kan være i bruk alle perioder utenom tidlig høst, vil det bli et svært begrenset tidsrom der anleggsarbeidet kan utføres uten å forstyrre reinen. NVE kan stille vilkår om at anleggsarbeid legges utenfor de mest sårbare periodene, men ser samtidig at dette vil føre til at en eventuell utbygging dermed vil dra ut i tid og sannsynligvis pågå over flere år.

Forstyrrelsene knyttet til anleggsarbeidet kan føre til langtidseffekter hvis reinen blir skremt og unngår området i lengre perioder etter utbyggingen. Sweco mener langtidseffektene kan omfatte

hele influensområdet med selve tiltaksområdet og dalsøkkene lengre opp mot Kvitdalsvatnet og Skråvadalsvatnet. Dette vil i så fall føre til forringelse av reindriftsverdiene også inn i driftsfasen.

I driftsfasen vil det meste av aktivitet og ferdsel knyttet til vedlikehold og drift være rundt kraftanlegget nede i Kolsvikbøen. I dette området er det i dag allerede noe aktivitet knyttet til Kolsvik kraftverk og Bindal gruver. Det må også forventes å bli noe aktivitet opp mot inntaket ved en utbygging. NVE mener de negative virkningene av denne aktiviteten kan avbøtes ved at tiltakshaver koordinerer tidspunkt for tilsyn og vedlikehold med reinbeitedistriktet.

For å avbøte konsekvenser i driftsfasen, har søker endret planene fra å anlegge en permanent anleggsvei til inntaket, til at veien skal tilbakeføres etter endt byggeperiode, og påpeker at det ikke vil bli økt ferdsel eller forbedret adkomst til Skråvadalen ved tilbakeføring av terrenget. VN reinbeitedistrikt har kommentert at de har negative erfaringer med tilbakeføring av terrenget. De mener det uansett vil bli lettere å ferdes i terrenget, noe som igjen fører til økt menneskelig aktivitet og tilrettelegging for annen utbygging og aktivitet. Ifølge Sweco vil tilbakeføring av anleggsveien redusere risikoen for unnvikelseeffekter oppover områdene rundt Ner-Skrovavatnet, Kvitdalsvatnet og Skrovadalsvatnet betydelig. De vurderer at tiltaket vil føre til *ubetydelig endring* til *noe forringet*. Vurderingene er gjort med forutsetning om at det er mulig å tilbakeføre veien, uten å gjøre området lettere tilgjengelig for turgåere og terrenggående kjøretøy. NVE mener det kan være en risiko for økt aktivitet og ferdsel i området selv om terrenget blir tilbakeført. Ved en eventuell konsesjon må det derfor legges spesielt stor vekt på å tilbakeføre terrenget til tilnærmet naturlig for å avbøte på inngrepet.

Dersom det blir gitt konsesjon, mener Statsforvalteren at anleggsarbeidet primært bør gjennomføres veiløst for å unngå sumvirkninger og langtidseffekter. NVE antar at et veiløst alternativ fremmer økt bruk av helikopter i forbindelse med anleggsarbeidet. Helikopterbruk kan øke forstyrrelsene og påvirker normalt et større område enn selve tiltaksområdet gjennom støy. Et veiløst alternativ kan likevel være noe gunstigere i form av at det blir mindre inngrep. Samtidig kan det være et fordyrende element, og vi merker oss at søker ikke har lagt frem et veiløst prosjekt som et alternativ.

Samlet belastning

VN reinbeitedistrikt opplever store utfordringer når det gjelder tap av areal. Distriktet, som andre distrikter i Nordland reinbeiteområde, erfarer samtidig økende utfordringer med klimaendringer som blant annet kan føre til høyere frekvens av låste beiter. Dette er en utfordring når vinterbeiter i utgangspunktet er en minimumsfaktor. Ifølge Statsforvalteren er reinbeitedistriktet svært fragmentert grunnet små og store inngrep, noe som resulterer i manglende beitero, trekk- og flyttemuligheter. NVE ser viktigheten av å ivareta de beiteområdene som er igjen, samt å opprettholde muligheten til fleksibel bruk av beiteområdene, for fremtidig, bærekraftig reindrift i området.

Samlet belastning har vært et viktig tema for høringspartene og et tema NVE legger stor vekt på i vår vurdering. NVE vil vise til OEDs «Retningslinjer for små vannkraftverk» der det står:

«Totaleffekten av mange små inngrep og forstyrrende aktiviteter i reinbeiteland er oftest langt større enn hva virkningene av de enkelte inngrepene skulle tilsi. Tap, oppstyking og redusert bruk av beiteland gjennom utbygging og menneskelig aktivitet fremstår i dag som en av de største truslene mot reindriftens arealgrunnlag, og dermed også mot næringen i sin helhet.»

Statsforvalteren presenterer i sin uttalelse tall som viser at reintallet de siste årene har vært stabilt, mens antallet kalver igjen etter tap og kalver tatt ut til slakt, synker. Fra Sweco sin utredning ser vi at de ti siste årene har vært en negativ utvikling i kalveslaktfaktoren, samtidig som samlet reintall i snitt har ligget syv prosent under øvre tillatte reintall. NVE stiller seg bak høringspartene som mener at når produksjonsparametere peker i negativ retning, kan dette være en indikasjon på at bæreevnen i distriktet er presset. En fullstendig sammenstilling og analyse av samlet belastning i reinbeitedistriktet har ikke blitt presentert i utredningen. Statsforvalteren påpeker at overlevelse av kalver og uttak av slaktedyr over tid har blitt så lavt at det må anses som en tydelig indikasjon på at de negative sumvirkningene har blitt for store. Basert på tidligere vurderinger mener Sweco at det er en risiko for at utbygging vil bidra til å øke den samlede belastningen i distriktet.

Som det blir påpekt i den reindriftsfaglige utredningen, samt i høringsuttalelser fra høringspartene, har det gjennom konsesjonsbehandling av en rekke vann- og vindkraftverk de siste årene blitt slått fast av NVE og ED at beiteressursene til reinbeitedistriktet er under stort press. NVE viser til klagevedtaket fra behandlingen av Kalvatnan vindkraftverk der OED (2016) uttalte følgende:

«(...) Reindriftens tålegrense for inngrep var et tema under departementets konsultasjoner med Voengelh Njaarke i forbindelse med behandlingen av vannkraften i Tosbotn (Kongelig resolusjon av 22. juni 2012). Reindriften ga allerede da uttrykk for at tålegrensen for nye inngrep var nådd. Departementet erkjente behovet for å ta vare på det som etter den aktuelle vannkraftutbyggingen var reinens gjenværende ressursgrunnlag i distriktet. Det fremgår av den kongelige resolusjonen at ved søknader om fremtidige utbygginger av energianlegg skal konsesjonsmyndighetene derfor tillegge hensynet til samlet belastning for reindriften betydelig vekt. (...)»

Etter NVEs syn vil utbyggingen av Skråvadalen kraftverk isolert sett utgjøre et relativt moderat inngrep, men like fullt er tiltaket plassert innenfor årstidsbeite og et viktig kalvingsområde for reindriften. NVE legger vekt på at influensområdet har svært stor verdi for reindrift. Sett i sammenheng med andre tiltak i VN reinbeitedistrikt vil utbyggingen etter vår vurdering bidra til å øke den samlede belastningen for reindriften i distriktet. Statsforvalteren i Nordland, Nordland fylkeskommune og VN reinbeitedistrikt fraråder konsesjon ut fra hensynet til samlet belastning på reindriften i området, og vi er enig med høringspartene i at tiltaket vil bidra til å forverre situasjonen for reinbeitedistriktet. Etter NVEs vurdering må ulempene for reindrift, og da særlig samlet belastning i områder med særverdi for reindrift, tillegges stor vekt i vurdering av konsesjonsspørsmålet for Skråvadalen kraftverk.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Skråvadalen kraftverk vil gi 13,4 GWh i et gjennomsnittså. Tiltaket har positiv netto nåverdi gitt NVEs kraftprisbane fra 2023, og vil dermed være et bidrag til utbygging av lønnsom, fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter.

Oppsummering

Oppsummeringstabell for Skråvadalen kraftverk			
Tema	NVEs vektlegging	NVEs vurdering	Avbøtende tiltak
Prissatte virkninger			
Lønnsom kraftproduksjon	Stor	13,4 GWh/år i ny, fornybar kraftproduksjon med fastsatt minste vannføring. Netto nåverdi er beregnet til 14 mill. kroner.	
Ikke-prissatte virkninger			
Reindrift	Stor	Tiltaket vil påvirke årstidsbeite vår, sommer og vinter, samt trekkleier og oppsamlingsområde. Det vil også kunne gi økte forstyrrelser av områder med særverdi for reindrift, som kalvingsland. Den store belastningen som reindriften i området allerede er påført tillegges også stor vekt i vurderingen.	Det er mulig de lokale virkningene kan avbøtes i noen grad ved tilbakeføring av anleggsvei og ved tilpasset aktivitet i byggefasen. NVE ser ikke at den samlede belastningen på reinbeitedistriktet kan avbøtes.
Landskap og terrenginngrep	Middels	Utbyggingen vil føre til tekniske inngrep i et relativt urørt område. Lite løsmasser og bratt terreng tilsier at det vil bli mye sprenging ved bygging av vannveien.	Det kan stilles krav til landskapstilpasning og minimering av de tekniske inngrepene. Mye sprenging gjør imidlertid at store deler av inngrepene blir irreversible og permanente.
Naturmangfold	Liten	Utbyggingen vil føre til arealbeslag og forstyrrelser for et område som utgjør funksjonsområde for oter og hare (NT).	Tilstrekkelig minste vannføring vil i noen grad opprettholde leveområdene for vassdragstilknyttede arter.

		Agnettjønna vil få noe høyere vannstand i tørrere perioder. Dette vil ha noe negativ konsekvens for området med forekomst av åpen flomfastmark med C-verdi. Små arealer med fossepåvirkede berg, og vassdragstilknyttede arter vil bli negativt påvirket ved redusert vannføring.	
NVEs samlede vurdering: NVE mener at en utbygging av kraftverket vil ha ulemper for reindriften i et reinbeitedistrikt som allerede opplever en stor samlet belastning. Influensområdet der kraftverket er planlagt, har svært stor verdi for reindrift med kalvingsland, trekkleier, funksjon som årstidsbeite vinter, vår og sommer, inkludert luftingsområder. Selv om utbyggingen trolig ikke vil føre til store arealbeslag, mener NVE at både anleggs- og driftsfasen vil føre til forstyrrelser og dermed unnvikelseseffekter. Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt opplever allerede tap av andre viktige beiteområder som følge av utbygging, og bæreevnen til distriktet er presset. NVE mener derfor det er viktig å ta hensyn til påvirkningen en utbygging av Skråvadalen kraftverk vil ha på den samlede belastningen i reinbeitedistriktet, og særlig inn i områder med særverdi slik som kalvingsland og sentrale luftingsområder. NVE legger stor vekt på forholdet til reindrift. NVE legger samtidig til grunn at en utbygging vil kreve mye sprenging og legger noe vekt på de negative konsekvensene en utbygging vil ha for landskapet i et område som i stor grad er urørt. Etter NVE sitt syn er fordelene ved en produksjon på ca. 13,4 GWh/år fornybar energi mindre enn de ulempene tiltaket vil medføre.			

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene, de foreliggende uttalelsene, samt innhentet ny informasjon mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket ikke overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser. Kravet i vannressursloven § 25 er ikke oppfylt. NVE avslår søknaden fra NGK Utbygging AS/Hywer AS om tillatelse til bygging av Skråvadalen kraftverk.

Øvrige forhold som er tatt opp av høringspartene gjelder i større grad krav til vilkår og avbøtende tiltak eller andre forhold som ikke er av betydning for vår konklusjon. Grunnet avslaget er ikke disse drøftet her. Etter NVEs syn var det ikke behov for å gjennomføre konsultasjoner med Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt grunnet avslaget.

Vedlegg

Plassering av inntak, vei til inntak, rørgate, kraftstasjon og nettilknytning. Figuren er hentet fra søknaden (Vedlegg 3).

